

12:e söndagen efter Trefaldighet

Predikan 2025-09-07

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Tungans bruk

Epistel: 2 Kor. 3:4–8, 17, 18

Evangelium: Mark. 7:31–37

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för att du genom ditt mäktiga ord talar till oss och öppnar våra hjärtan. Gör så att vårt tal renas genom din försoning för alla våra synder. Kom med din helige Ande i våra hjärtan och ge oss bönen och lovsångens ande. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 2:a årg.: Matt. 12:33–37

JESUS SADE till fariseerna: ”33 Säg antingen att trädet är gott och frukten god, eller att trädet är dåligt och frukten dålig. För på frukten känner man trädet. 34 Huggormsyngel! Hur skulle ni som är onda kunna säga något gott? Vad hjärtat är fullt av, det talar munnen. 35 En god människa tar fram ur sitt goda förråd det som är gott, och en ond människa tar fram ur sitt onda förråd det som är ont. 36 Men jag säger er: Varje onyttigt ord som människor talar ska de få svara för på domens dag. 37 Efter dina ord ska du frias, och efter dina ord ska du fällas.”

Denna söndags ämne är *tungans bruk*. De ord som kommer från våra munnar visar hur det står till i hjärtat. Om det kommer svordomar, lögner, förtal, elaka eller tanklösa ord, skvaller och dumt prat kan inte hjärtat samtidigt hysa tron på vår frälsare Jesus Kristus. Jesus framhåller i vår predikotext detta för fariseerna. Han säger: ”Vad hjärtat är fullt av, det talar munnen” (v. 34). Strax innan hade Jesus undervisat om *synden mot den helige Ande*. Det är fråga om en alldeles speciell hädelse. Det är när någon med vett och vilja smädar Guds Ande trots att han är övertygad om att det Anden säger är sant, men ändå säger personen att Andens verk kommer från djävulen. När en sådan synd begås finns ingen förlåtelse, säger Jesus. Om detta allvarliga tillstånd skriver Franz Pieper:

”Synden mot den helige Ande består inte i hädelse av sanningen till följd av andlig blindhet. Annars skulle Paulus inte ha kunnat bli omvänd (1 Tim. 1:13), och inte heller skulle Petrus, som av rädsla förnekat Kristus (Luk. 22:6f), ha förts tillbaka till tron. Helt annorlunda förhöll det sig med fariseerna, när Herren varnade dem för synden mot den helige Ande (Matt. 12:22ff). Fastän de innerst inne var övertygade om undrets gudomlighet (v. 23), hädade de ändå med den grövsta hädelse, i det att de förklarade undret vara djävulens verk (v. 24). Till detta anknöt Kristus med en allvarlig varning för den enda synd, som inte förlåtes. I enlighet med detta måste vi säga: synden mot den helige Ande begås, när den helige Ande övertygat en människa i hennes inre om den gudomliga sanningen och människan ändå inte bara förkastar den insedda sanningen, utan också hädar den” (Kristen dogmatik, 1985, s. 257, citatets text lätt moderniserat).

Jesu allvarliga ord i texten varnar oss för synden i alla dess former och då särskilt missbruket av talet. Jesus talar här om både *onda* ord och *onyttiga* ord. Vi kan lätt förstå att onda och elaka ord som uttalas i syfte att sära och skada är syndiga. Men Jesus

säger att det också gäller alla ”onyttiga ord”. Jesus säger: ”*Varje onyttigt ord som människor talar ska de få svara för på domens dag*” (v. 36). Vem kan då bestå på domens dag? Vem har inte talat en massa onyttiga ord?

Svaret på denna fråga är att vår innersta är som en oren källa. Det är arvsynen som gör att allt vad vi gör och säger är besmittat. Vi hör på nyheterna om platser där man inte får dricka vattnet därför att det är förorenat med bakterier. Man får inte dricka det alls. Så är det med arvsyndens källa. Den är helt förorenad. Även när vi är vänliga och kärleksfulla mot varandra finns synden där. Vårt tal är aldrig så rent och gott som det borde vara. Därför är svaret att ingen enda människa skulle kunna bestå på domens dag om vi skulle bli dömda efter våra ord.

Detta är Jesu chockerande budskap. Lagens väg är stängd. Därför bekänner vi också i syndabekännelsen: ”*Mot dig och dina heliga bud har jag syndat med tankar, ord och gärningar, och vet mig fördenskull vara värd att förkastas från ditt ansikte, om du skulle så döma mig som mina synder har förtjänt*” (ur Olaus Petris syndabekännelse).

Jesus säger också: ”*Efter dina ord ska du frias, och efter dina ord ska du fällas*” (v. 37). Det verkar då vara helt omöjligt att bli friade, d.v.s. frikända eller rättfärdiggjorda. Eftersom våra ord är besmittade av arvsynen och vi ska dömas genom dessa ord måste vi bli fördömda. Ja, så är det och så lär Guds egen lag.

Men i Bibeln finns två helt skilda läror, lag och evangelium. De tycks strida helt mot varandra, för evangeliet säger: ”*Tro på Herren Jesus så blir du frälst*” (Apg. 16:31). Det var Paulus ord till fångvaktaren i Filippi. Han visste med sig att han måste bli fördömd när han tänkte på alla sina onda gärningar. Han var därför beredd att ta sitt eget liv. Men Paulus hindrade honom. Han ropade: Gör dig själv inte något ont! Vi fångar är alla kvar i fängelset. Mannen föll då på knä och ropade: Ni herrar! Vad ska jag göra för att bli frälst? Det är då Paulus svarar: ”*Tro på Herren Jesus så blir du frälst*”. (Apg. 16:27–31 i sammandrag). Så kom fångvaktaren till tro och döptes med sin familj.

Nästa fråga blir då. Hur kan både lag och evangelium vara sanna? Vi hörde ju nyss att Jesus säger att vi ska bli dömda efter våra ord. Och våra ord är enligt lagen besmittade av synden och duger inte inför domaren.

Svaret på denna motsättning är det kända stället som har kallats ”lilla Bibeln”. Jesus säger där till Nikodemus: ”*Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv. Gud har inte sänt sin Son till världen för att döma världen, utan för att världen ska bli frälst genom honom. Den som tror på honom blir inte dömd*” (Joh. 3:16–18). Evangelium är budskapet att Jesus har blivit vår ställföreträdare. Hans tal är fullkomligt och utan all synd. Ja, hela hans liv är ett enda stort uppfyllande av hela Guds lag. Detta gjorde han i vårt ställe. När djävulen anklagar oss för synd har han rätt i det. Vi har alla syndat. Men vi får säga till djävulen: Jesus Kristus är min ställföreträdare. Han är utan synd. Gå till honom om du har något att anklaga mig för. Hans rena tal är nu mitt tal. Hans fullkomliga godhet är nu min godhet. Bibeln lär detta tydligt och klart. Det står: ”*Men när tiden var inne sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att friköpa dem som stod under lagen så att vi skulle få söners rätt. Och eftersom ni är söner har Gud sänt i våra hjärtan sin Sons Ande, som ropar: Abba! Far!*” (Gal. 4:4–6)

Alltså är vi genom Kristus friköpta från lagen. Hans laguppfyllelse får vi genom tron tillräkna oss. Hur denna tro kommer till oss kan vi läsa om i dagens evangelium,

där Jesus botade den dövstumme med ordet ”*Effata*”. Det betyder ”*öppna dig*”. Genom detta ord botade han mannen, som sedan kunde tala redigt och klart. På samma sätt vill Jesus också bota oss andligen och skänka oss tron i våra hjärtan. Det gör han genom att han låter sina profeter, apostlar och evangelister predika evangelium. Överallt i Bibeln där det talas om vad Jesus har gjort för oss är det Guds evangelium som predikas. Själva kärnan i detta budskap är att Kristus blev utgiven i döden som ett offer för alla våra synder och att han sedan uppstod som en försäkran om att han — som Mika säger — ”*har kastat alla våra synder i havets djup*” (Mika 7:19). Hela citatet lyder: ”*Vem är en Gud som du, som förlåter skuld och inte tillräknar synd hos dem som är kvar av din arvedel? Han håller inte kvar sin vrede för evigt, för han har sin glädje i nåd. Han ska förbarma sig över oss igen och trampa på våra missgärningar. Du ska kasta alla deras synder i havets djup*” (v.18f)

Så är evangeliet svaret på frågan om hur vi skall kunna bestå med vårt syndiga tal inför Gud på domens dag. Jesus har tagit på sig också den synden och alla andra synder vi har, framför allt själva huvudsyndens, arvsynden. Han har lidit straffet för hela världens synd. Sedan har han också fullkomligt gått in under lagen och uppfyllt den helt och fullt. Jesu tal var alltid ett rent och sant tal. Detta rena tal får vi nu tillräkna oss. Det är ett saligt byte. Jesus tar alla våra synder och vi får hans fullkomliga rättfärdighet. När vi så har blivit iklädda denna fullkomlighet genom tron väller det också fram en ren källa ur vårt inre, då vi får ta emot den helige Ande. Så börjar vi tacka och lova Gud med våra tungor och vi prisar honom i vårt innersta genom den nya människa som han har skapat i oss. Allt detta gör han genom sitt mäktiga ord och sina heliga sakrament.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.